

на проблему з середини, і тоді зможемо зробити правильні кроки на шляху подолання даного явища.

Список використаних джерел

1. Зареєстроване безробіття у 2017 році / Державна служба статистики [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>.
2. Закон України «Про зайнятість населення» від 30.08.2016 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/5067-17>.
3. Попит та пропозиція робочої сили / Державна служба статистики [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>.

УДК 336.71:338.12

ЧЕРНИЧКО Т. В.,

д.е.н, завідувач кафедри фінансів,
Мукачівський державний університет,

ЧЕРНИЧКО С. Ф.,

к.е.н., доцент кафедри товарознавства та комерційної діяльності,
Ужгородський торговельно-економічний інститут КНТЕУ

УЧАСТЬ БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ В СТАБІЛІЗАЦІЇ КРЕДИТНИХ ВІДНОСИН

Зростання ролі кредитних відносин у сукупності економічних відносин пов'язане зі зміною характеристик сучасних грошей. Як зазначає академік Чухно А. А., «...сучасні гроші – це кредитні гроші, які виражають рух позикового капіталу ... сталася не дестафация, не дематеріалізація грошей, а зміна їх матеріальної субстанції. Раніше це був товар, а нині – капітал, що робить сучасні гроші не просто повноцінними, а значно більш досконалішими, економічними, гнучкими, а значить, дійовішим важелем в економічному і соціальному розвитку» [1; с. 8].

Таким чином, зростає значення регулятивної функції банківських кредитних відносин. «Хороша банківська організація – пише Едгар Яффе, – повинна мати вирішальний голос у тому, хто повинен виробляти, що потрібно виробляти, та, в значній мірі, навіть у питаннях напряму споживання, торгівлі та транспортних засобів» [2; с. 23].

В сучасних умовах до групи механізмів впливу на кредитні відносини входить значний перелік інструментів державного регулятивного впливу. Метою застосування цих інструментів є формування стійких взаємозв'язків та взаємозалежностей між інструментами

державного впливу монетарного характеру та розвитком реального сектору економіки країни. Досягнення поставленої мети відбувається через кредитну систему країни та залежить від її дієвості, стійкості та довіри до неї з боку споживачів кредитних ресурсів. Вагомим елементом кредитної системи країни є банківські установи, а їх вплив формується в межах каналу банківського кредитування монетарного трансмісійного механізму.

Загалом, канал банківського кредитування визначається як механізм впливу діяльності банківських та парабанківських кредитних установ на тенденції економічного розвитку в країні. У більш конкретизованому вигляді канал банківського кредитування пов'язаний з перенесенням банківськими та парабанківськими кредитними установами імпульсів, які створюються в межах механізму державного регулювання кредитних відносин, на обсяги попиту та пропозиції кредитних ресурсів, а також на показники розвитку реального

За необхідності стимулювання розвитку реального сектору економіки країни, застосовується певний набір економічних, адміністративних та правових інструментів монетарного характеру, спрямованих на розширення пропозиції кредитних ресурсів, що забезпечує зростання обсягів грошової пропозиції та розширення доступу як для споживчого, так і для виробничого кредитування. Це виступає чинником стимулювання розвитку реального сектору економіки країни.

За умови порушення стабільності кредитних відносин та виникнення надлишкової пропозиції кредитних ресурсів, спрямованість дії інструментів державного управління сталим економічним розвитком змінюється, що певним чином стабілізує ситуацію між попитом та пропозицією кредитних ресурсів. Звуження можливостей суб'єктів господарювання щодо отримання кредитних ресурсів, зменшує величину споживчих та виробничих кредитів, що уповільнює темпи економічного розвитку.

Оснoву кредитної системи України формує система комерційних банків, які забезпечують вагому частку пропозиції кредитних ресурсів в країні. Оцінка стану системи комерційних банків та чинників впливу на ефективність її діяльності дозволяє визначити ризики, які формуються в межах каналу банківського кредитування. Вихідна інформація для аналізу діяльності комерційних банків України в період 2006-2016 рр. наведена в табл. 1.

Найбільша частка кредитів в активах комерційних банків – 85,5% від загального обсягу активів банківської системи – характерна для 2008 р. Протягом останніх років (2015-2016 рр.) спостерігається суттєве зменшення кредитної активності комерційних банків України.

Таблиця 1

Результати оцінювання стану банківської системи України, 2006-2016 рр.

Роки	Показники стану банківської системи			
	Частка кредитів в активах комерційних банків, %	Частка активів банків зі 100% іноземним капіталом, % від загального обсягу	Частка активів банків, що контролюються центральними органами державного управління, % від загального обсягу	Співвідношення депозитів клієнтів до сукупних валових кредитів, %
2006	76,27	7,65	8,85	74,90
2007	80,98	9,71	8,46	64,86
2008	85,55	9,24	7,96	48,36
2009	84,90	9,89	13,02	45,27
2010	80,14	11,36	14,71	56,01
2011	78,28	12,50	16,75	61,19
2012	72,33	12,50	16,66	69,80
2013	71,31	10,56	19,31	73,34
2014	76,44	11,52	21,84	66,14
2015	57,00	34,75	27,35	73,01
2016	44,44	33,92	50,55	79,45

Джерело: Розраховано авторами на основі даних Національного банку України [3, 4]

Стосовно характеристик банківської системи країни, то протягом аналізованого періоду спостерігається зростання частки активів банків зі 100% іноземним капіталом (з 8% в 2006 р. до 34% в 2016 р.) та частки активів банків, що контролюються центральними органами державного управління (з 9 % в 2006 р. до 51 % в 2016 р.). Збільшення кількості кредитних установ з іноземним капіталом негативно впливає на дієвість та ефективність каналу банківського кредитування.

Важливий показник, який характеризує зв'язок між функціонуванням банківської системи та реальним сектором економіки, – показник фінансової глибини (financial depth). Він відображає співвідношення обсягів строкових депозитів, сформованих інституційними секторами та величиною ВВП (табл. 2).

Таблиця 2

Динаміка показника фінансової глибини в Україні, 2006-2015 рр.

Роки	ВВП, млн. грн.	M ₂ -M ₁ , млн. грн.	Показник фінансової глибини, %
2006	544153	123098	22,62
2007	720731	189374	34,80
2008	948056	252397	46,38
2009	914720	209581	38,52
2010	1082569	265382	48,77
2011	1302079	318843	58,59
2012	1404669	390928	71,84
2013	1465198	470040	86,38
2014	1586915	432164	79,42
2015	1979458	419782	77,14

Джерело: Розраховано авторами на основі даних Національного банку України та Державної служби статистики України [5]

Зростання показника фінансової глибини в Україні з 22,6% (в 2006 р.) до 86,4% (в 2013 р.) характеризує зростання довіри економічних суб'єктів до банківської системи і тенденції до створення строкових заощаджень. Максимальне значення показника протягом аналізованого періоду (в 2013 р.) свідчить про потенційні можливості банківської системи у формуванні депозитних та кредитних ресурсів на поточній стадії економічного розвитку.

Список використаних джерел

1. Чухно А. А. Природа сучасних грошей, кредиту та грошово-кредитної політики // Фінанси України. – 2007. – № 1. – С. 3-16.
2. Ринок / Упорядковано А. А. Чухно. – К.: Україна, 1995. – 448 с.
3. Грошово-кредитна та фінансова статистика [Електронний ресурс] / Режим доступу: https://bank.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=27843415&cat_id=44578#1.
4. Показники фінансової звітності банків України [Електронний ресурс] / Режим доступу: https://bank.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=34661442&cat_id=34798593.
5. Валовий внутрішній продукт у фактичних цінах [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>

УДК 336.221.4

ШЛАФМАН Н. Л.,
д.е.н., с.н.с., професор кафедри,
ЗУБРИЦЬКА М. І.,
студентка,

Одеський національний університет імені І. І. Мечникова

ВПЛИВ ПОДАТКОВОЇ ПОЛІТИКИ НА ФОРМУВАННЯ БЮДЖЕТУ УКРАЇНИ

Сьогодні в Україні діє податкова система, яка за своїм складом та структурою подібна до податкових систем розвинених європейських країн. Законодавство з питань оподаткування розроблено з урахуванням норм європейського податкового законодавства.

Проте, на відміну від країн Європейського Союзу, податкова система України не є інструментом підвищення конкурентоспроможності держави, не сприяє зростанню економічної активності суб'єктів господарювання. Існуюча система формування державних доходів відображає недосконалість перехідної економіки та має переважно фіскальний характер. Податкова система нашої держави характеризується внутрішньою неузгодженістю її складових, нестабільністю, складністю, порушенням принципів економічно-соціальної справедливості та рівномірності, негативним впливом на стан національної економіки в



МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>